

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petitvstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Nekaj se pripravlja.

Že nekaj let se je malo po malem čulo, da se Italija pripravlja za izstop iz trozveze ter za pristop k dvozvezi s Francijo in Rusijo. To se je govorilo o oficijelni Italiji, katero je v prilog trozvezni politiki najspretnейše zastopal minister Crispi, Bismarckov oboževatelj; ali o neoficijelni Italiji, o narodu italijanskem pa je že davno znana resnica, da se ne počuti dobro pod težo trozvezne politike ter da se iste želi iznebiti čim prej. Kajti bremena, katera je nalagala obubožani Italiji politika trozveze n. pr. z neprestanim nabavanjem novega orožja itd. so silila italijansko vlado, da je pritiskala na ljudstvo z neznosnimi davčnimi bremenami. Vsled tega je ljudstvo prišlo na beraško palico, pošlo mu je veselje do obdelovanja zemlje, ker je moralo znositi ves pridelek takorekoč v državno vrečo, jelo se je trumoma podajati po svetu s trebuhom za kruhom v veliko nadlego delavskemu ljudstvu drugih dežel, doma pa je obležalo zemljišče neobdelano. Sicilija, ki je bila imenovana nekda »žitna kašča Italije«, leži sedaj kakor pusta groblja, k večjemu, da obdelujejo obsežne latifundije mogočni veleposestniki s pomočjo trpinov kolonov.

Tak položaj je ustvarila v Italiji neznosna Bismarckova politika trozveze in čudo ni, ako je začel italijanski narod sam siliti oficijelne kroge na to, da se po preteku zvezne dobe Italija odpove trozvezi z Avstrijo in Nemčijo ter da se približa mnogo naravniši zvezi s sosedno Francozko.

Zveza Italije s Francijo — tako trdijo razna narodna glasila v Italiji — je ne le v geografičnem in narodnem pogledu naravniša nego z Nemčijo, marveč tudi v gospodarskem. Francozki narod je istotako romanski narod kakor italijanski, nadalje meji Italija neposredno k Franciji, dočim je meja Nemčije daleč onstran mej Avstrije; v gospodarskem pogledu pa je trozveza naravnost pogubljiva za Italijo in njena ljudstva. Kajti ne glede na to, da ima Italija — a rečimo rajši: njeni veljaki, ne pa ljudstvo — nekatere koristi n. pr. od vinske klavzule, pa ima kakor rečeno ogromno škodo pod pritiskom davščin, ki jih nalaga »oboroženi mir« italijanskemu na-

rodu. Po zvezi s Francijo pa bi bila odprta pot italijanskim pridelkom v Francijo in bi tudi odpadlo državno breme, katero zahteva sedanja trozveza.

Nekateri politiki hočejo sicer vedeti, da se trozveza po preteku pogodbe ne razruši marveč da ostane nespremenjena i nadalje.

To pa so le pobožne želje onih, ki ne bi radi, da se trozveza razdere in da so to nemški krogi, ni težko uganiti. Ni da bi se ugibalo kako se stvari zasujejo, ali mnogi pojavi v Italiji sami kažejo na to, da potekajo zadnji dnevi že nad 20 let obstoječi trozvezi. Kakor poročajo italijanski listi, se v Italiji pripravljajo veliki ljudski shodi, na katerih bodo govorili razni voditelji naroda proti trozvezi. Ti shodi naj postanejo izraz ljudske volje, da se trozveza ne obnovi. Ali da se tudi vlada že deloma strinja z voljo naroda, o tem priča prvič jako hladen razgovor italijanskega ministerskega predsednika Zanardellija z nemškim kancelarjem Bülowom v Veroni in pa izjava tega ministra nasproti dopisniku »New York Herald«, ki se glasi tako-le: »Italija bode do zadnjega izpolnivala dolžnosti, katere jej nalaga obstoječa trozvezna pogodba. Kar pa se tiče bodočnosti, si bode pa dobro premislila, predno si naloži kakih obveznosti. Interes države jej je prvo. Vlada se ne bode pečala samo z zveznimi pogodbami, marveč tudi s trgovinskimi, ker je treba znati, kako uplivajo trgovinske razmere na politične odnose.«

Politične zvezne pogodbe poteko za Italijo pred trgovinskimi in za vse slučaje se bomo znali ravnati, to pa, kar bomo sklenili, ne bode imelo drugega namena nego ohranitev miru. Vsakako pa je naš namen, da si ohranimo prijateljstvo Francije«.

K vsemu temu prihaja še dejstvo, da se je velikonočnih slavnosti v Toulonu in Nizzu na Francozkem udeležilo ogromno število oficijelnih oseb kakor tudi noroda iz Italije in 15 italijanskih vojnih ladij. Poroča se tudi v intimnem občevarju italijanskih odličnjakov s francoskimi in drugih pojavov političnega zadržaja.

Vse te stvari so pač dokaj umljivo znamenje približanja Italije k Franciji in odmikanja iz jeklenega objema trozveze. Da nemški politiki ta pojav ne more biti

prijeten, je samo ob sebi umevno, saj je imela ista le koristi od trozveze. Saj je znano, da se je baš pod žarki trozveze prav pridno razvijala v Italiji — nemška kultura in to celo v italijanskih šolah in uradih ter da se je naseljevalo v Italiji čedalje več nemških trgovcev itd. — Po izstopu Italije iz trozveze bode gotovo ta nemški upliv dokaj izgubil na svoji veljavi in to nemškim politikom ne more biti ljubo.

Kar se tiče osobito nas Slovencev, živeti tu ob meji, nas mora vsaj v enem pogledu zanimati ta možni preobrat in to v pogledu pritiska italijanskega elementa na naše ozemlje, ki nam je v škodo. Mi moramo le želeči, da bi se italijanski narod v svoji domovini gospodarski toliko ojačil, da ne bi hodil po grizljive k nam, s tem bi bilo že doseženega mnogo. Kar se tiče političnih teženj irredente še posebej, pa tudi morda ni izključeno, da bi se spremenilo potem marsikaj, ko pride političen položaj Italije v — normalni tir.

Vzajemno-podporna društva za zavarovanje goveje živine in »ekvivalent«.

»C. k. urad za odmerjenje pristojbin« je predstojništvom zgoraj imenovanih podpornih društev poslal »Poziv«, da napovejo in podajo izkaze o premakljivem in nepremakljivem imetju za odmero pristojbinskega namestka — ekvivalenta. Napovedi se imajo podati vsaj do konca aprila.

Ta in oni predsednik »zavarovalnice za govedo« si je že stavil vprašanje: je li to društvo dolžno napovedati imetje in plačevati ekvivalent? in kako naj reši »Poziv«?

Poglejmo kaj pravijo postavne določbe.

Ekvivalent se plačuje od imetja, ki ne prehaja od očeta na sina, od lastnika na dediče, od imetja, ki je prosto prepisne pristojbine; od tod ime pristojbinski namestek, ali kratko »ekvivalent«. Ta davek plačujejo ustanove, nadarbine, cerkve, občine, društva, zavodi.

Ekvivalent se odmeri od vže 10 let obstoječega imetja na vsakih deset let, ter se vsako leto plačuje deseti del v četrtletnih rokih naprej. Po zakonu z dne 13. decembra je ta davek (ekvivalent) plačevati od nepremakljivega premoženja

(zemljišča, poslopja...) 3% vrednosti in od premakljivega premoženja (denar, vrednostni papirji) 1½% vrednosti.

Poznejši zakoni znižujejo ekvivalent 3% na 1½% društvom na akcije in podpornim in vzajemnim društvom... Po zakonu 14. aprila 1885 §. 3. so podporna na vzajemnosti temelječa društva, ki ne delujejo na dobiček, glede premakljivega premoženja prosta ekvivalenta, glede nepremakljivega premoženja pa so podvržena ekvivalentu v meri 1½% vrednosti z doklado 25%.

Naše zavarovalnice za govedo so vzajemno - podporna društva, toraj jim zakon z dne 5. aprila 1885 §. 3 (drž. zak. st. 51) priznava oproščanje glede na premakljivo premoženje, od nepremakljivega premoženja pa jih veže v meri od 1½% vrednosti s 25%no doklado. Naše zavarovalnice pa nepremakljivega premoženja sploh nimajo, toraj se sme trditi, da so proste ekvivalenta.

Ako bi pristojbine odmerjajoči urad našim zavarovalnicam ne priznaval ugodnosti omenjenega zakona iz l. 1885, bi vendar že sedaj ne mogel odmeriti ekvivalenta, ker premoženje naših zavarovalnic še ne obstoji deset let, kajti pred l. 1890. nismo imeli še nobene zavarovalnice. Ekvivalent se pa odmerja in plačuje le od premoženja, ki obstoji že deset let. — Naše zavarovalnice imajo edino doberdelni in humanitarni namen, in to je zopet razlog, da jih smemo prištevati ustanovam katere so po zakonu 13. decembra 1862 opomba 2 lit. d k t. p. 106 B e oproščene ekvivalenta (§. 26 določbe f. m.), ker pravila določujejo, da njih imetje se nikdar ne sme odtegniti svojemu namenu. Tu je merodajen konečni §. naših pravil, ki določuje, da tudi po morebitni razdružitvi društva se premoženje porabi le za tak namen, kakor ga ima društvo, ali za ustanovo v pospeševanje živinoreje.

Razlogov nam toraj ne manjka, da se potegujemo za priznanje oproščanja od ekvivalenta.

Kako naj toraj rešimo »Poziv« za napoved? Naredba finančnega ministerstva z dne 14. julija 1900 v § 3 določuje, da kjer nastopi postavno oproščanje, je to zahtevati in priznanje pridobiti po finančni oblasti. Treba je pa premo-

vežo najbližnje hiše in zaprla vrata za seboj — boječ se, da bi se jima ne pripetilo, kakor ravnokar Blažu in »Buffonu«.

V tem pa prisopiha Blaž.

»To je sam živ »tajfilj«, ta preklcana zverina zverinasta. Bog in sv. Koren mi je pomagajta ukrotiti, dokler je še v mojih rokah, potem pa če hoče zlodej vse pobiti in še samo sebe na vrh, naj pobije, meni nič več mar«, tako je rohnal Blaž, zgrabil zopet za vrv in vlekel »mrcino« k »Zvezdi« v hlev. Tukaj je priveže k jaslim, potem se pa z krepko oddahne ter si obriše znoj raz čelo.

Hotel je brž iti v mesto, da si kupi novo pipo, pa čakala ga je še ena, dasi poslednja, a trda skušnja.

Komaj je namreč siromak prišel iz hleva, že sta zahtevala ona dva policaja, katera sta poprej pokazala tako hrabrost nasproti živinčetu, naj gre z njima na magistrat.

»Na, strela, kaj bo pa sedaj«, je povpraševal Blaž in ni hotel iti.

LISTEK

„Buše“.

(Odlomek iz kmetskih rev in težav.)

(k—c).

(Konec.)

Ko pa ugleda Blaža (namreč Buše), kako teče za njim, hitro zopet nekolikokrat poskoči najprvo na mestu, potem vzdigne rep kvišku in jo vcedi naprej. Tudi Blaž ni hotel odnehati, ampak sopihal je kolneč za njim.

Ker je kmalu izprevidel, da je ne vjame, tedaj zagrabi nekaj kamenov in, »na! frdajšana pošast«, pravi — ter jih vrže za njim, a zadel ni nič.

No, polagoma je vendar dohitel. Sedaj pa ni hotel več precej prijeti za vrv, — ampak najprvo je prav dobro oplazi s šibo po hrbtu in teče za njim, dokler se ni popolnoma pomirilo. Tedaj šele oprezno prime vrv v roke. Nič več ni hotel vpiti na nje; tako je bil užaljen, da se mu ni zdelo več vredno izpregovoriti kako besedo na to vražjo žival.

Tiho je hodil poleg Bušeta in si brisal kri krog ustnic, ki so bile okrvavljene vsled izbitega zoba.

Tako je navzlic sitnostim prižene v Gorico na živinski trg. In glej ga šmenta, sreča ali nesreča je tako hotela, da je takoj proda nekemu Vipavecu, a prignati je je moral k »Zvezdi« na Stari trg.

Tukaj pa je ravno delal Z...a reklamo za svoj cirkus. Njegovi pajaceljni, atleti, telovadci in klovnovi vseh treh spolov so namreč napravili na konjih in peš sprevod po mestu, pri tem pa so uganjali nekateri klovnovi različne slane in neslane burke. Najbolj se je odlikoval »Toni Buffon« v dolgem črnem fraku in z velikansko kravato na vratu.

Buše je kar zijalo v to nenavadno skupino in se ji čudilo migajoč z ušesi.

To čudo pa ni trpelo dolgo.

»Toni Buffon« se je namreč ravno nekolikokrat prekopicnil po tleh v splošen aplaus in smeh gledalcev.

ženje, za katero se zahteva oproščenja, v toliko napovedati, da je mogoče določiti zahtevano oproščenje.

Glede ekvivalentu podvrženih družtev, ki še ne obstoje deset let, pa določuje omenjeni odlok finančnega ministerstva, da za zdaj je do konca aprila naznaniti čas ustanovitve, napoved premoženja pa na določenem vzorcu (za premakljivo premoženje na vzorcu B) v tridesetih dneh po preteku desetletnega obstoja.

Ozirom na te določbe bom toraj še v tekočem mesecu aprilu pristojbinskemu uradu v Trstu na poli papirja naznanil da „Vzajemno-podporno društvo za zavarovanje goveje živine“ se je ustanovilo leta 1898. Postavil bom tudi stan premoženja, da po računu leta 1900 je društvo imelo čistega premoženja nekaj desetakov, nepremakljivega premoženja pa da nima nobenega. Potem bom opozoril, da društvo je dobrotno društvo, ki ne deluje na dobiček, ampak mu je namen od udov pridobivati le sredstva za odškodovanje poginole ali ponesrečene govede in da društveno premoženje se po §. 49 društvenih pravil nikdar ne sme odtegniti svojemu namenu. Prosil bom priznanja, da je društvo na podlagi zakona z dne 13. decembra 1862 opomba 1. lit. d in zakona z dne 15. aprila 1885 §. 3. in določbe finančnega ministerstva od 14. julija 1900 §. 26 oproščeno ekvivalenta.

Tej napovedi in prošnji bom priložil izvod društvenih pravil v dokaz navedenih razlogov.

B. Grča.

Dopisi.

Iz Gorice. — Tumovo glasilo v Gosposki ulici nam nekako predbaciva, da smo se ponižali na ozkosrčno stališče Slovencev po kronovinah, t. j. da se borimo že proti izvengoriškim Slovincem. Nič ni bolj krivičnega nego to. „Soča“ naj vzame zrcalo v roke in videla bode v njem lastno podobo takih separatističnih nazorov. Da nam ne bode očitala laži, kakor ji je navada, naj se blagovoljno spomni, da je ona pisala svojedobno po antisemitskem shodu, na katerem so govorili tiije Kranjci: „Še teh Kranjcev nam je bilo treba“. Potem pa naj vzame v roko svoj list št. 4. z dne 7. jan. 1901, tam najde črno na belem, kako priporoča g. dr. Treo-ta z goriskim domačinstvom, pišeč: „Ker je v rodbinski zvezi s širokoznano rodbino M. v Sežani, je postal sam kos Kraševca in torej Goričana, a s preselitvijo v Gorico je popolnoma naš“.

Gospodje okoli „Soče“ bi se tudi lahko spomnili še, zakaj je zapustil Goriško g. dr. Triller. Niso li bili oni, ki so mu rekli, da se ne upajo več nego — jednega Kranjca spraviti v deželni odbor?

In gospod dr. Tuma ne uganja li izključno kranjske separatistične politike?

Ali hočeš-nočeš, moral je s policajema.

Na magistratu sta stražnika povedala ves znani dogodek na Starem trgu in s kako silno težavo sta prišla in komaj ukrotila živinče. . .

„Ne permejzelen, jaz sem je prijel in ukrotil“, pristavil je pikro Blaž.

„Tiho!“ zarohnita policaja, „tukaj plačajte pet goldinarjev kazni in drugič pazite na živino!“ — je bilo konečno povelje.

In Blaž je kisto segnil v žep ter še bolj kisto vrgel petak na mizo.

Pri Vipavcu je sicer poskušal napraviti, da bi trpela vsaj vsak polovico kazni, ali ta ni hotel ničesar slišati, — češ, kdor je gnal živinče, ta naj plača in trpi.

Ves zelen od jeze jo je mahnil Blaž naravnost domov, še pipe ni maral več kupiti; doma sta pa s Tincem na dolgo in široko — in še v postelji ugrabala, koliko boljše bi bilo, če bi bila prodala Buše doma. . .

Ni li sam pisal, ko je krpal prve načrte o nadvladi čez goriške „trote“, da zaupa le duhovniku G. . . , učitelju v Tolminu V., dr. Trillerju, ki so njegovi ožji sorojaki, in g. A. Gabrščeku, kateremu je — primoran — odkazal le ulogo goriškega pomagalec. Kdo je izustil grozovito obsodbo o goriških učiteljih ter trdil, da niso vredni niti one borne plače, katero so prej imeli? Kdo je odobral urivanje zunanjih juristov v našo domovino, rekoč, da je treba „osvežiti primorske pravnike“?

Nikdar nismo poznali mej na slovenski zemlji in tudi jih ne bomo; vsi Slovenci, ki živijo med nami, nam morajo dati to spričevalo; na rokah smo nosili Erjavca, nikdar nismo praskali po domovinskem listu drugih Slovencev, ki bivajo na Goriškem; vedno smo postopali in postopamo z njimi kakor z brati; (dr. Tuma sam je najboljši dokaz temu); jedino merilo o njih nam je bila njihova poštenost in rodoljubno srce; a če pridejo k nam ljudje, ki planejo na našo domovino kakor izstradani jastrebi ter si domišljajo, da so neka višja bitja, ker niso tu rojeni, ter da so poklicani v to, psovati, zasramovati in poniževati goriške rodoljube, onda je naša dolžnost, da take ljudi razkrinkamo, da jih pokažemo našemu ljudstvu v pravi svetlobi. Ne mi, temuč oni so tisti, ki delajo razliko med Slovenci, nam usiljujejo le - te elemente, da se jih branimo.

In kake burke uganjajo ti gospodje z nami! Ustanovili so neko „trgovsko-obrtno društvo“ ter zahtevali, da mu mora pristopiti vsaj 1000 goriških obrtnikov in trgovcev, ki naj bi donášali na leto po 6 do 12 K letnine. Na čelo temu društvu postavili so kot uradnika nekega nezrelega človeka K., kateremu so dajali 2000 K na leto, da bi vodil domačo in prekomorsko trgovino, o kateri je razumel toliko, kakor zajec na boben. Kdo in kaj je bil ta „strokovnjak“, pojasnil nam je še le „Slov. Narod“, ko se je vrnil dotičnik na Kranjsko.

Radi bi znali, koliko dobička so imeli naši obrtniki in trgovci od onega človeka, ki se je nečuvno drzno vedel povsod, kamor je prišel in kateremu so njegovi ožji rojaki tako grdo posvetili, ko je prišel domov? A Bog čuvaj, da smo mi prej le besedico črhnilo o onem gospodiču, dasi smo imeli dovolj razlogov v to! S kako srditostjo in surovostjo bi bila planila vsa gospoda okoli „Soče“ čez nas!

Če bi bili naši obrtniki in trgovci res tako plitvi in nepredvidni in bi bili šli izvestni gospodi na led ter ji dajali leto za letom 6000 do 10.000 K letnih prispevkov, imeli bi bili stalno v mestu več takih „strokovnjakov“, ki bi bili posebno ob času volitev prodajali po deželi svojo „učenost“. Tako pa je ta velikanski projekt zaspal, „prekmorska kupčija“ počiva in po neznanih društvenih prostorih straši še mladenič za 600 letnih kron, kateri se peča z vsem, le z obrtniškim in kupčijskim vprašanji ne. Če so kake volitve v deželi, tedaj pridno agituje za „napredno“, in če pa ubija čas, kakor more in zna.

Ob svojem času, ko je bilo treba zaprečiti, da bi ne prišla užitnina v deželno upravo, širokoustili so se ti gospodje, ki hočejo „osrečiti“ Goriško, z neko ustanovo krčmarske zadrage, da bi čisti dobiček ne romal iz dežele temuč ostal vsaj v žepih naših krčmarjev. Toda ko so gospodje dosegli svoj namen in je zamorec storil svojo dolžnost, vrgli so vprašanje te zadrage med staro šaro.

Gospodje projektanti se niso upali niti z navideznim puskusom na dan, bali so se najbrže podjetnika, ki bi bil odpoval eskomptovanje menic in posojila njihovim denarnim zavodom.

Večjo srečo so imeli z „glasbeno šolo“, katera je imela namen vzgojiti domače „glasbene umetnike“, ki bi lahko prevzeli nalogo, da izpodrinejo italijanske muzikante in druge, ki si služijo lep denar pri društvenih veselicah in po naših „šagrah“. Ne vemo ravno, če pri-

haja vse iz one šole, vendar obče je znano, da imamo sedaj na Goriškem korumpirano „lando“, goričansko „bando“, in falirano „bando“. To je že nekaj uspeha. Ne odgovarja sicer velikanski reklami in širokoustnim obljubam, katere smo ob svojem času čitali v „Soči“, a kar manjka, pride še gotovo.

Pred nekaterimi meseci osnovali so posebno pevsko društvo, iz katerega se ima izcimiti goriška „Glasbena Matica“. Zato je treba prvič nekaj drobiža, potem dobrega in izurjenega pevovodje, tretjič primernih prostorov in dober glasovir in četrtič — pevec ev. Z obžalovanjem smo poizvedeli, da jim manjkajo v to svrhu skoro vse točke, a pri vsem tem smo uverjeni, da dosežejo do prihodnjih volitev v deželni zbor svoj namen. Kakó navdušena je mladina, ki se je vpisala v ono društvo, za občni blagor in društveno življenje na Goriškem, razvidi se iz tega, da je slovesno obljubila svojemu prvoboritelju, da ne pristopi v čitalniški pevski zbor, dasi je naša Čitalnica povsem neutralno društvo.

Prašamo: Čemu ustanavlja dr. Tuma na svojo roko novo društvo? Čemu cepi in separira pevske moči, katerih imamo v deželi zelo malo? Čemu jih sili v slovesno obljubo, da ne smejo sodelovati v Čitalnici? Ni ta zarota taka, da jo mora vsak pravi rodoljub obsojati? Istinito se studi tudi to početje vsakemu rodoljubu, vsak razvidi, da tem ljudem ni za stvar, temuč le za svoje osebne namene. Če je stvar dobra, sveta, čemu je treba zarote, prisege?

Nekateri naših so že sprevideli, a drugi bodo kmalu sprevideli, kam pes taceo moli.

Iz zahodnih Brd. Gosp. dopisniku od „Beneške meje“! V „Soči“ št. 10 z dne 22. januarja t. l. ste napadli preč. gosp. vikarja And. Žnidarčiča v Gradnem zaradi pobiranja „škafčev vina za svojo 40 letnico“. Preč. g. vikar Žnidarčič je v „Gorici“ št. 12, z 12. febr. resnico odgovoril. Vi ste pa zopet to trdili v „Soči“ št. 24 z 26. feb., da je g. vikar res za svojo slavnost „pobiral škafčev vina pri hišah več, kakor mu gre, ter na ta način ljudstvo izsesaval“.

Ker Vam je preč. g. vik. zopet odgovoril v „Gorici“ št. 19, z 9. marcom, se hočete odgovora iznebiti. Zvrnili ste to težko breme na „gradenske farane“ (pa nismo farani, ampak vikarijani), da smo to novico raznesli v zapadna Brda.

Objavili ste v „Primorcu“ št. 12 z 23. marcem sledeče besede:

„Že na dan jubileja gosp. Gradenskega, se je po obiskovalcih slavnosti raznesla vest, katero so gradenski farani sami pripovedali, da so dali en škafčev vina več za njegov praznik.“

Čez nekaj dni potem so vedeli po vsih zap. Brdah.

Res čudno, da bi bilo to izmišljotina. Če je pa govorica, katero so prav gradenski farani raznesli, izmišljena, tedaj se tudi od te strani ona trditev prekliča. — Gospod gradenski bi moral toraj svojim faranom žugati s kazenskim zakonikom, a ne dopisniku od B. m. Drugo mu ne odgovarjamo, ker bi le mlatili prazno slamo.“

Drugo kar pišete, ne spada v naše področje; a na to rečemo:

1. Gradenski farani oziroma vikarijani bi radi vedeli, kedo so tisti, ki so na dan slavnosti raznesli vest, da so dali en škafčev vina za njegov praznik? Treba je navesti ne samo imena n. p. „Miha“, ampak tudi priimke, da se izve, kedo so tisti zajci, ki škodo delajo, pa se v grm skrivajo.

2. O škafčih se ni vedelo po Brdih nikjer, dokler ni „Soča“ oziroma „Primorec“, donesla dopisa od B. m., niti v okrožju vikarjata gradenskega se ni govorilo o tem. Čudno res, da si dopisnik od B. m. kaj takega izmišljuje. Mi zahtevamo, da se ta trditev izpriča z imeni in priimki dotičnih oseb.

3. Gradenski farani nočemo biti obrekovani. Pozivljamo tudi g. dop. od B. m.,

da svojo trditev izpričano dokaže. Sicer bi morali sodnijsko postopati.

4. Gospod Gradenski nima povoda postopati proti svojim vikarjanom s kazenskim zakonikom, ker oni ga niso napadli ne z besedami ne s pisanjem po časopisih niti z vedenjem o njegovej slavnosti 40 letnice mašništva oziroma 20 letnice službovanja v Gradnem.

5. Prazno slamo so res mlatili tisti, ki so napadli s svojimi dopisi od B. m. preč. g. vikarja Gradenskega in občanarje gradenskega vikarjata. Sram vas bodi!

Zdaj pa vprašamo, zakaj ne iščejo (nasprotniki gosp. Gradenskega), podpise za spričevalo, katero je on od njih zahteval v „Gorici“ št. 19? Kedor kaj trdi, mora tudi svojo trditev s pričami dokazati, tako zahtevajo c. kr. okr. sodnije. Vi ne morete podpisov za spričevalo dobiti, zato obračate odgovornost na gradenske farane, misleč, da nimajo „čaf“. — Grdo je Vaše postopanje proti gradenskim faranom (vikarjanom). Gradenski vikarijani so vendar ne samo samostojni posestniki, ampak tudi izobraženi ljudje, kajti v vikarjatu se čitajo ne le bukve družbe sv. Mohora v obilnem številu, ampak tudi časniki raznih strok.

Pomilujemo Vas, da ste se zaleteli ne le proti č. g. vikarju ampak tudi proti našim občinskim gospodarjem, ki nosimo breme državnih in deželnih blagajnic in tudi plačujemo zneske za cestne odbore in šolske blagajnice. —

Gospod Miha! povejte nam kedo ste Vi, kateri ste se podpisali v „Primorcu“? — Mi poznamo veliko „Mihov“ v Brdih: zakaj se ne podpišete tudi s priimkom? — Ako bi bili Vi gospod dopisnih pošten človek, bi ne skrivali niti imena niti priimka. Nam se dozdeva da niste „Miha“, ampak, da ste tako „Mleko“, ki ni nič belo.

Gospod „Miha“! pričakujemo, da se objavite ne le z imenom ampak tudi s priimkom in službo.

Miha, Miha!

Uma, Uma!

Klaverni Miha!

Več poguma!

Nemški Miha! če ravno ste zajcu podobni, pridite vendar na dan, saj Vas nismo „na dražbi“ vzeli za Vas streljati —!

Vam znani:

Vikarijani gradenski.

Politični pregled.

Belgijski kralj v Rimu.

Kakor poročajo listi, je bil minuli teden belgijski kralj Leopold pri sv. Očetu in sicer v najstrožjem incognito pod imenom grof Hauteville. Zapustivši Rim pa ni obiskal italijanskega kralja na Kvirinalu. Ta korak belgijskega kralja je neprijetno zadel merodajne ital. kroge in ga pripisujejo okolnosti, da novi kralj v nekem pogledu sledi politiki svojega očeta, s katero se ne strinja Vatikan.

Slavnosti na Francozskem.

Slavnosti na čast francozkemu predsedniku Loubetu v Nizzu in Toulonu, ki so se vršile te velikonočne praznike, so bile, kakor poročajo francozki in italijanski listi, nad vse sijajne. Nizza in Toulon sta bila sijajno okrašena z zastavami in slavoloki. V Nizzo je došlo 10.000 vojakov za Loubetu sprejem. Priredili so Loubetu na čast dva banketa. Iz vse Francije, a tudi iz Rusije in Nemčije je došlo na slavnost mnogo občanstva, največja udeležba pa je bila iz Italije. Loubet se je pripeljal v Nizzo v spremstvu ministrov Delcassé-ja in André-ja ob 11. uri dopoldne, pozdravilo ga je 100 streliv iz topov francozke artilerije. Od strani Italije je došlo na slavnost 15 bojnih ladij, na katere jedni je bil vojvoda genoveški. Italijansko ladijeve so pozdravili Francozi z navdušenjem, — vse ladije so bile v zastavah. Predsednik Loubet je nagovoril in odlikoval razne francozke dostojanstvenike. Zvečer prvega dne je sprejel Loubet ruskega admirala Birileva, ki je izročil predsedniku Francije pozdrave ruskega carja. Na banketu je Loubet napil ruskega carja ter dejal med drugim, da je pozdrav ruskega carja nov dokaz nesprenjenega prijateljstva Rusije do Francije. Napil je tudi ruski vojni mornarici. Med slavnostmi se je vršilo najprijaznije občevanje mej francozkimi in italijanskimi častniki.

da ni hotel nikogar razžaliti. Profesor Kasewitz je govoril o posledicah zganje-pitja v otročjih letih. Ker je bilo še mnogo drugih važnih govorov, se uteg-nemo k temu še posebej vrniti.

Novi topovi za našo mornarico. V Plazu so se vršili trije poskusi s stre-ljanjem iz novih topov izdelanih v ta-mošnji tovarni Skoda. Ustrelilo se je 50krat in poskusi so se izvrstno sponesli. Topovo žrelo meri v premerju 24 centi-metrov, kroglice tehtajo vsaka po 215 ki-logramov, v vsaki sekundi premeri izstre-ljena kroglica 710 metrov daljave.

Nemško gibanje. Znano je, da imajo Velikonemci poleg potujočevalnih šol po vsem širnem svetu v isti politični namen tudi telovadna društva. Takih društev imajo Nemci 6303 s 626.512 člani. V Avstriji imajo 500 teh društev z 58.941 člani, od katerih je 26.262 pravih telo-vadcev. V slovenskih deželah imajo Nemci 41 telovadnih društev s 4456 člani, telo-vadk pa je 306, v vsej Avstriji pa 3523.

Dunajsko vseučilišče je pobajalo v minulem zimskem tečaju skupno 7128 slušateljev, in sicer 5294 rednih in 1834 izrednih. Na bogoslovnem oddelku je bilo 208, na juridičnem 3391 (mej temi 9 slušateljic), na medicinskem 2063 (mej temi 35 žensk) in na filozofskem 1466 sluša-teljev, mej temi 118 slušateljic.

Odkritje Bosne in Hercegovine. Ravnatelj kopališča Ilidže v Hercegovini g. Pojman je imel to zimo po Češkem in Moravskem na več krajih predavanja o prirodnih krasotah in posebnostih Bosne in Hercegovine kakor tudi o znameni-tostih prebivalstva v okupiranih deželah. Po zatrevanju gosp. Pojmana postane-li Bosna in Hercegovina najzdraveje in naj-zabavneje zavetje za letoviščenike in tu-riste, kateri si hodijo ogledovat krasoto bosanskih planin že v obilem številu iz Francozkega, Anglije in Nemškega. Kajti okupirani deželi danes nista več nepri-stopni tujcu, a tudi ne več nevarni ka-koršnjemukoli popotniku, kajti pota in ceste so uglajene tako, da je možno iti na najvišje gore, tudi hotelov in drugih prenočišč je obilo, za katere je poskrbela avstrijska uprava. Cene so jako nizke ter stane bivanje v lepem hotelu za jedno noč in dan niti 3 gld. Govornik je dejal, da lepše romantike v prirodi kakor je v Bosni in Hercegovini in zdra-vejega zraka ni treba iskati. Narod je plemenit in vse je že bolj orijentalno.

Kako dolgo je mogoče živeti brez hrane? Človek more živeti brez hrane 20 dni; konj more biti brez hrane 25 dni, a mora imeti vodo; ako ne dobi piti, pogine za 5 dni. Mačka živi brez hrane 15 do 20 dni, ali mora tudi piti. Pes živi brez hrane 30 dni, brez pijače pogine v 8 dnevih. Golob more živeti brez hrane 10 dni, vrabec samo 2 dni. Naj-delj živi brez hrane želva; so slučaji, da je živila dve leti brez hrane.

Poslano.

Dopis iz Ravnice pod zaglavjem „Večna gonja proti našima listoma“ v 43. številki „Soče“ ne odgovarja resnici. Ni res, da bi podpisani kedaj grmel v cerkvi, ker nima zato ni ne veselja ni ne zmožnosti ozir glasu, res pa je, da govori v cerkvi mirno, ljubeznjivo po potrebi tudi rezko in odločno. Ni res, da sem 8. t. m. grmel v cerkvi proti onim, ki niso vstopili v cerkev, ker ni bilo prostora; res pa je, da sem se mirno potožil o nekih mladeničih, ki so se zu-naj cerkve mej službo božjo vedli jako nespodobno in pohujšljivo in rekel, da boljše storijo, če gredo na polje za kak zid, če že nočejo se mej službo božjo vesti lepó. Ni res, da sem pred tremi tedni o priliki delitve listkov za veliko-nočno spoved grmel v cerkvi proti „Soči“ in „Primoreu“ in rekel, da tisti, ki tiska ta dva lista je slabši kot živina, res pa je, da sem z mirno besedo rekel, da drevo se pozna po sadu in človek po besedi in dejanju in dober kristjan, po tem, kako izpolnjuje božje in cerkvene zapovedi in opozoril, naj se opazujejo isti, ki nasprotujejo duhovnikom in so goreči pristaši „Soče“ in „Primorca“ in imajo pri teh listih prvo besedo, kako živé: ne živijo-li večkrat slabši od živine! Torej po njih sadu jih boste spoznali! Res je, da sem rekel, da kot duhovni pastir bodem dajal odgovor na sodbí za vse meni izročene ovčice, radi tega me vest sili, da lista „Soča“ in „Primorca“ dokler bota izpodkopavala ugled sv. cerkve in duhovščine in po svoje zavijala resnice sv. vere, svojim duhovnijanom prepovem in kedor ju bere, greši. Res je, da sem rekel, da kedor želi citati do-brih časnikov, mu jih lahko jaz nasve-tujem ozir. naročim, i če ne bi mogel dotični plačati naročnine, pripravljen sem jaz poravnati stroške.

Ni res, da so bile te besede kak „izbruh“ — pač pa so bile besede izvi-rajoče iz srca, ki resnično ljubi svoje ov-čice in čuti težo odgovornosti za nje. „Grehi ljudstva so grehi duhovnega pa-stirja, ako jih z vsemi svojimi močmi ne skuša zabraniti. Govorim s popolnim prepričanjem, mnogo duhovnikov se po-gubi — radi grehov ljudstva“. (Sv. Jan. Zlatoust).

V Ravnici.

Jan. Nep. Kumar
vikarij

Dunajska borza.

12. aprila 1901.

Skupni državni dolg v notah .	98.35
Skupni državni dolg v srebru .	98.10
Avstrijska zlata renta	117.85
Avstrijska kronst. renta 4%	97.60
Ogerska zlata renta 4%	117.85
Ogerska kronst. renta 4%	93.10
Avstro-ogerske bančne delnice	16.85
Kreditne delnice	703.50
London vista	240.35 1/2
Nem. drž. bankovci za 100 mark	117.62 1/2
20 mark	23.50
20 frankov	19.09
Italijanske lire	90.50
C. kr. cekini	11.32

Knjiga „Naši narodni grehi“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotržcu g. Likarju. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manj-kati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako ži-veti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanje volitve po obmejnih slovenskih pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še narodnega pouka. Zatorej Slovenci, ne izogibajte se tej prekoristni knjigi in naročite si jo! Cena knjigi je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

Naznanilo.

Podpisana si dovoljujem naznanjati tim potom slavn. občinstvu ter gg. od-jemalcem veletrgovine z vinom ranjkega mojega soproga Ivana Dekleva v Gorici, da sem prevzela vodstvo trgo-vine sama ter da ostane trdka nespremen-jena. Naznanjam tudi, da bodem skrbela pred vsem za izvrstno blago, s kojim mi bode čast postreči gg. odjemalce kakor doslej.

V nadeji da ostane slavno občinstvo v bodoče tudi meni naklonjeno, zago-tavljam točno in kulantno postrežbo spoštovanjem udana

Ivanka vd. Dekleva.

Proti malokrvnosti Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani, dvorna. založnika Nj. Svetosti papeža, po analizi gosp. profesorja Fresenius v Wiesbaden-u

ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklamih nezaslužno sloveča china-železnata vina, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdat-nost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabeledih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra v Gorici pri g. lekarnarju Gironcoli. — Zu-nanje naročbe proti povzetju.

Tiskovine za prošnje v dosego brezobrestnih posojil vinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna.“

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. šte. 23,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju

pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, ozi-roma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwennerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih i
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-nici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premič-nin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbí.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastav-ljeni poverjeniki.

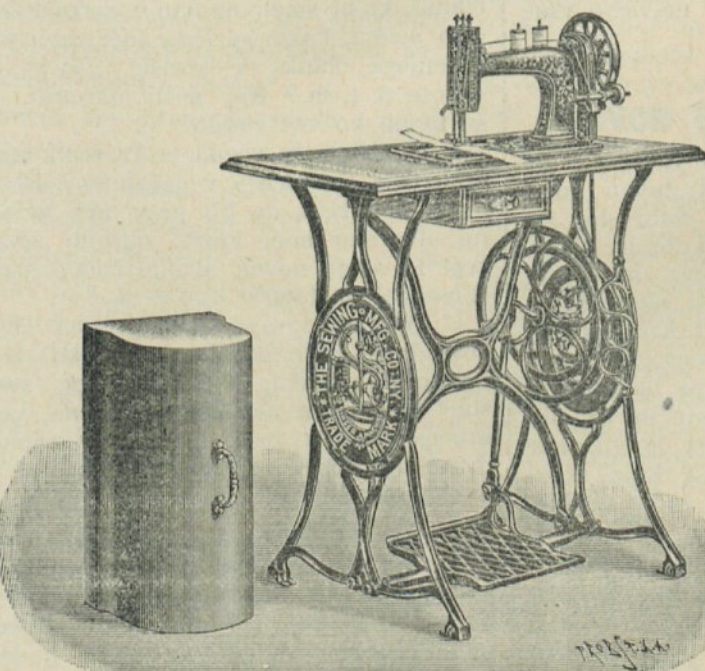
„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovan-cem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Saunig & Dekleva

v Gorici.

Prva slovenska zaloga vsakovrst-nih šivalnih in ve-zejnih strojev (Sickereimaschi-nen), kakor tudi dvokoles ter sa-mokresov v ulici Municipijo št. 1.

Lastna meha-nična delavnica in popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles v Nun-ski ulici hiš. št. 16.

Šivalne stroje se jamči za pet let.

Pred konkurencijo nič strahu!!!